

КОНСПЕКТ

ПО „СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА С ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО”

1. Социалната медицина като наука - предмет, задачи, структура и методи.
2. Здраве и болест. Социални фактори на здравето - същност и класификация. Социално-медицински подход в дейността на здравния работник.
3. Социологията като наука. Емпирично социологическо изследване. Въпросникът при ЕСИ.
4. Основни методи за събиране на първична социологическа информация - анкетен метод, интервю, наблюдение, документален метод – същност, предимства и недостатъци.
5. Обществено здраве - определение, основни показатели и характеристика на познавателната им стойност.
6. Демографски показатели за статика. Възрастова структура на населението. Медико-социални аспекти на застаряването на населението.
7. Медико-социални аспекти на раждаемостта - основни понятия, скала за оценка. Показатели за възпроизводството на населението.
8. Тенденции на раждаемостта в България и другите региони и страни.
9. Медико-социални аспекти на общата смъртност - основни понятия, оценка, същност на стандартизираните показатели за смъртност.
10. Тенденции на общата смъртност в отделните страни и региони. Тенденции на общата смъртността в България. Смъртност в активна възраст. Тенденции на смъртността от социално-значими заболявания.
11. Медико-социални проблеми на детската смъртност - определение на основните понятия, скали за оценка.
12. Тенденции на детската смъртност и на смъртността до 5-г. в различните страни и региони. Тенденции на детската смъртност в България.
13. Средна продължителност на предстоящия живот - определение, таблици за смъртност. Тенденции и медико-социални проблеми на СПЖ в света и в България.
14. Заболяемостта като измерител на общественото здраве - определение на основните

понятия. Източници и методи за изучаване на заболяемостта. Международна класификация на болестите (МКБ) - значение, принципи на изграждане, структура на X ревизия на МКБ.

15. Структура и динамика на общата заболяемост и болестност в България. Тенденции на заболяемостта в света. Измерване на тежестта на заболяванията – DALYs.
16. Заболяемост с временна нетрудоспособност (ЗВН) - определение, подходи за изучаване, показатели за оценка.
17. Социалнозначими заболявания - критерии и съдържание на понятието. Рискови фактори - класификация.
18. Рискови фактори и рискова констелация на българското население.
19. Здравна система и здравна служба – основни дефиниции. Основни положения в дейността на главните подсистеми на здравната служба. Първична здравна помощ - концепцията на СЗО. Първичната здравна помощ в България.
20. Болнична помощ - мисия, цел и статут на болницата. Видове болнични заведения, структура и функции на болницата. Пациентът в болницата.
21. Условия и ред за оказване на болнична помощ. Взаимоотношения на болницата с НЗОК и РЗОК. Показатели за оценка на дейността на стационара. Рационално използване на легловия фонд.
22. Медико-социални проблеми на майчинството и здраве на жените. Организация на акушеро-гинекологичната помощ. Национална приоритетна програма за майчино здравеопазване.
23. Медико-социални проблеми на детството. Организация на педиатричната помощ. Национална приоритетна програма за детско здравеопазване.
24. Медико-социални проблеми при възрастни лица.
25. Медико-социални проблеми на лицата с увреждания.
26. Промоция на здравето – същност и възникване. Отавска харта за промоция на здравето. Теоретично и практическо развитие на концепцията.
27. Социална политика, укрепваща здравето. Препоръки от Аделаида. Законодателни предпоставки за промоция на здравето.
28. Жизнена среда, укрепваща здравето – основни компоненти, нива на взаимодействие със здравето. Декларация от Сундсвал. Проекти на СЗО, насочени към реализиране на жизнена среда, укрепваща здравето. Градове за здраве.
29. Проекти на СЗО, насочени към реализиране на жизнена среда, укрепваща здравето. Училища за здраве. Болници за здраве, Укрепващи здравето работни места.
30. Активизиране на общественото участие в здравните дейности – същност и етапи. Преориентиране на здравните служби към междусекторно сътрудничество и партньорство.
31. Формиране на практически умения за промоция на здравето. Здравнозначими умения

- същност, видове. Здравословен начин на живот – същност и критерии.

32. Рискови фактори, свързани със стила и начина на живот. Основни поведенчески рискови фактори от рисковата констелация на българското население.
33. Здравна култура. Здравно поведение. Мотивация на здравното поведение – същност, видове мотивация, фактори на здравната мотивация. Видове мотиви на здравното поведение.
34. Здравно възпитание – същност, модели и принципи.
35. Класически и съвременни методи и форми на здравно възпитание. Приложения на здравното възпитание в извънболничната помощ.

ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Социална медицина. Шесто издание. Издателски център МУ-Плевен, 2018.
2. Георгиева, С. Промоция на здравето в училище. Издателски център МУ-Плевен, 2016, 127стр.
3. Health promotion: https://www.who.int/health-topics/health-promotion#tab=tab_1
4. Здравеопазване. Кратък статистически справочник. 2019:
https://ncpha.government.bg/images/___NCPHA/_Publications/_Statistics/HealthcareStatistics_2019.pdf

август, 2020 год.

Изготвил:

Доц. д-р Мариела Камбурова, дм